

Ja imam prava, ti imaš prava, on/ona ima prava...

Svi imaju jednaka prava. Također, ako si dječak ili djevojčica do 18 godina starosti, imaš zagarantirana i posebna prava. Lista dječjih prava kao i koraci koje država mora poduzeti kako bi ti pomogla da ta prava ostvariš uspostavljena su UN-ovom Konvencijom o pravima djeteta iz 1989. godine.

Tvoj opstanak, tvoja zaštita i tvoj razvoj

- Imaš pravo na zaštitu svojih interesa u svim odlukama koje te se tiču i pravo da ne budeš diskriminiran/a, na primjer zbog svojega porijekla, mišljenja, vjere ili spola.
- Imaš pravo na život i na uravnotežen fizički, psihički, duhovni, moralni i socijalni razvoj.
- Imaš pravo na potpuno zadovoljavanje svojih primarnih potreba kao što su zdrava prehrana, adekvatno stanovanje, zdravstvena zaštita i primjerena odjeća.
- Imaš pravo na zaštitu od svih oblika iskorištavanja, zlorabotrebne i fizičkog i psihičkog nasilja, uključujući unutar obitelji i ustanova koje vode brigu o djeci.
- Imaš pravo na najbolje moguće obrazovanje.
- Imaš pravo na široki spektar pravodobnih i objektivnih informacija.
- Ako imaš fizička ili psihička oštećenja, imaš pravo na dostojanstven život kako bi postao punopravan član zajednice te uživao/la svoju autonomiju u punom smislu te riječi.
- Imaš pravo na odmor, igru, rekreacijske, umjetničke, kulturne i ostale društvene aktivnosti.

Tvoje slobode

- Sloboda mišljenja: Imaš pravo iznositi svoje mišljenje i stavove o svemu što te se tiče. Tvoje mišljenje odrasli trebaju shvatiti ozbiljno.
 - Sloboda govora: Imaš pravo braniti stavove koje zastupaš kao i tražiti, primati i širiti informacije.
 - Sloboda misli, savjesti i religije.
 - Sloboda udruživanja: Imaš pravo udružiti se s drugim osobama i sudjelovati na sastancima.
- Treba imati na umu da pri ostvarivanju svojih prava moraš poštovati i prava drugih, i ne smiješ predstavljati opasnost društvu ili samome sebi.

Tvoj identitet, tvoj privatni život i tvoja obitelj

- Imaš pravo na ime, na nacionalnost i na zaštitu identiteta. Ako pripadaš etničkoj, religijskoj ili jezičnoj manjini, ni u kojem slučaju ne smiješ biti zapostavljen, već moraš imati priliku prakticirati svoj jezik, kulturu i religiju u društvu u kojem živiš.
- Imaš pravo na zaštitu svoje privatnosti: tvoj dom, tvoja korespondencija, tvoja čast i tvoja reputacija zaštićene su zakonom.
- Tvoji roditelji imaju zajedničku odgovornost za tvoj odgoj i razvoj. Njihovo je pravo i dužnost pružiti ti pomoć kako bi ostvario sva tvoja prava.
- Imaš pravo znati tko su ti roditelji i živjeti s njima, osim ako to nije u tvom interesu.
- Imaš pravo znati gdje su tvoji roditelji i ući u drugu zemlju kako bi im se pridružio. Svaki od tvojih roditelja ima ista prava prema tebi.
- Ako si dijete rastavljenih roditelja, tvoje je pravo reci svoje mišljenje glede svih odluka koje se tiču tvojih odnosa sa svakim od njih. Ako živiš odvojeno od tvojih roditelja, ili od jednog od njih, imaš pravo redovno ih viđati, osim ako to nije u tvom interesu.
- Proces posvojenja opravdan je samo ako je on u tvom interesu.

Uloga države u zaštiti dječjih prava

- Država mora uraditi sve što je potrebno kako bi ti omogućila da ostvariš svoja prava i slobode.
- Ako si pretrpio/pretrpila kakve oblike nasilja, država ti mora dati adekvatnu pomoć i pomoći ti da opet vodiš normalan život.
- Država mora pomoći tvojim roditeljima/starateljima osnivanjem ustanova i službi koje će im biti od pomoći.
- Ako nisi u mogućnosti živjeti sa svojom obitelji, država te mora zaštititi i pomoći ti da pronađeš rješenje. Ona mora naći rješenje koje uzima u obzir tvoju prošlost i kulturu, a tvoje je pravo da tvoje stanje bude redovno razmotreno na odgovarajući način.
- Imaš pravo na pravdu i država mora jamčiti takav pravni sustav koji će biti prilagođen tvojim posebnim pravima i potrebama.
- Ne smiješ biti mučen/a ni okrutno kažnjava/a. Ne smiješ biti lišen/a života ni doživotno zatvoren/a.
- Ne smiješ biti nezakonito uhićen/a. Zatvor mora biti zadnja opcija, a ako je zatvorska kazna neophodna, mora se voditi računa o tvojoj dobi i potrebama. Tijekom zatvora, moraš biti odvojen/a od odraslih pritvorenika ili zatvorenika. Osim ako to nije u tvom interesu, imaš pravo ostati u kontaktu s tvojom obitelji.
- U ratnim prilikama država mora skrbiti o djeci. Ako imaš manje od 15 godina, ne smiju te natjerati da ideš u vojsku ili da se boriš u ratu.

Što ako se ta prava ne poštuju?

Neka od tih prava mogu ti biti ograničena iz valjanih razloga, no većinu njih ti nitko ne smije zabraniti, pa čak ni tvoji roditelji ili nastavnici. Ako smatraš da neka od tvojih prava nisu ostvarena, predlažemo ti da učiniš sljedeće:

- razgovaraj s osobom od povjerenja
- pronađi odgovarajuću stručnu osobu ili se obrati timu stručnjaka na SOS telefon Grada Rijeke: broj 051/211-888
- obrati se policiji, ispričaj im o svojem problemu i zatraži zaštitu od njih
- kontaktiraj udruge i ustanove koje se bave zaštitom dječjih prava
- u određenim slučajevima možeš se obratiti i Europskom sudu za ljudska prava.

www.coe.int/children

www.coe.int/children